CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER PRATİK METNİ (26.04.2017)

OLAY I

Bir otelde havuz temizlik görevlisi olarak çalışan 17 yaşındaki A, her gece saat 23:00 – 06:00 saatleri arasında birtakım kimyasalları havuz suyuna dökmek ve bu saatler arasında havuza girilmesini önlemekle yükümlüdür. Uykusuzluğa çok dayanamayan A, aynı otelde barmen olarak çalışan B'den kendisine eşlik etmesini ister. A ile B, havuza koyulacak kimyasalları birlikte hazırlarlar ve suya dökerler. Sonrasında havuzun girişine, 23:00 – 06:00 saatleri arasında havuza girilmesinin sağlık açısından tehlikeli ve yasak olduğuna dair bir yazıyı koyarak oradan ayrılırlar.

Gecenin ilerleyen saatlerinde otel müşterilerinden alkolü fazla kaçıran otel müşterisi C'yi havuzun yanında mayo ile gören A, C'nin havuza girmesini önlemek için harekete geçer. O sırada B, "bu adam sabah beni azarlayan müşteri, bırak havuza girsin de aklı başına gelsin" diyerek A'yı kolundan tutarak oturtur. Alkolün etkisiyle girişteki yazıyı görmeyerek havuza giren C, havuz suyundaki kimyasalın etkisiyle fenalaşır ve diğer otel görevlileri tarafından hastaneye kaldırılır. Ancak hastanede bu tarz vakalarda her zaman bulunan ilaç, ihalenin yapılamamış olması nedeniyle alınamadığından, gerekli tıbbi müdahale gerçekleştirilemez ve C hayatını kaybeder.

1) Olaylarda yer alan kişilerin ceza sorumluluklarını, suç inceleme yöntemine uygun olarak değerlendiriniz?

2) A'nın, daha önce işlemiş olduğu taksirle öldürme suçundan dolayı verilen 2 yıl hapis cezası ertelenmiş olup, olay ertelemeden 1 yıl sonra gerçekleşmiştir.

1. **a) A hakkında mahkemece nasıl bir karar verilmelidir?**
2. **b) A'nın işlemiş olduğu ikinci suç bakımından erteleme kararı verilebilmesi mümkün müdür?**

OLAY II

B'nin evindeki kasasında sakladığı değerli pırlantayı çalmak isteyen A, bu isteğini arkadaşı C'ye anlatır. C bunun üzerine, B'nın komşusu K'yı tanıdığını ve onun evinin balkonundan B'nın evine girebileceklerini söyler. C ayrıca sık sık hırsızlık yaptığını bildiği A'yı D ile tanıştırır. D, B'nin kardeşidir. Yapılan plan gereği akşam vakti D, kasayı açması için C'nin kendisine verdiği bıçakla K'nın evinin balkonundan B'nin evine girerken A ile C, K'nın evinde beklemektedirler. Bu sırada K fikir değiştirerek A ve C'ye evini terk etmelerini söyler, ancak sonuç alamaması üzerine durumu gizlice polise haber verir.

Eve giren D, kasayı bıçakla açmaya çalıştığı sırada B'nin kasayı korumak için oluşturduğu elektrikli tertibatın devreye girmesi nedeniyle hafif şekilde yaralanır. Bu esnada çıkan gürültüye uyanan B, silahını alarak kasanın bulunduğu odaya gider. B'yi silahlı olarak gören D elindeki bıçağı yaklaşmaması için B'ye doğru sallamaya başlamasına rağmen D'nin üzerine doğru hamle yapan B kalbine saplanan bıçak darbesi nedeniyle ölür. D, pırlantayı alarak A ve C ile birlikte otomobile binip uzaklaşmak isterler. Ancak olay öncesinde otomobilin

dükkânının önüne park edilmesine kızan E'nin otomobilin lastiklerinin havasını indirmesi sebebiyle fazla uzaklaşamadan olay yerine gelen polisler tarafından yakalanırlar.

1) A, C, D, E ve K'nın ceza sorumluluklarını, suç inceleme yöntemine uygun olarak değerlendiriniz?
2) A'nın daha önce kasten işlediği bir suçtan dolayı verilmiş 2 aylık hapis cezası infaz edilmiştir. A hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi mümkün müdür? Eğer mümkün ise mahkeme bu kararı re'sen vermeye yetkili midir? Tartışınız
3) D hakkında geceleri infazına karar verilen bir hapis cezası mahkûmiyeti bulunmaktadır. Buna göre mahkeme, D hakkında nasıl bir karar vermelidir?

-

- **<u>ÇÖZÜM</u>**

- **OLAY I**
- Her gece saat 23:00 – 06:00 saatleri arasında birtakım kimyasalları havuz suyuna dökmek ve bu saatler arasında havuza girilmesini önlemekle yükümlü olan havuz görevlisi A'nın otel müşterisi C'nin havuza girdiğini görmesine rağmen engel olmaması ve havuz suyuna giren C'nin fenalaşarak ölmesi olayında **kasten öldürmenin ihmali hareketle işlenmesi** suçu meydana gelmiştir.
- Bu suç ihmali hareketle işlenebilir. İhmali suçlarda, neticenin oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gerekir. İhmali ve icrai davranışın eşdeğer kabul edilebilmesi için kişinin belli bir davranışta bulunmak hususunda **kanundan**, **sözleşmeden** veya **ön gelen tehlikeli hareketten** kaynaklanan bir yükümlülüğü olmalıdır
- Olayımızda A, her gece saat 23:00 – 06:00 saatleri arasında birtakım kimyasalları havuz suyuna dökmek ve bu saatler arasında havuza girilmesini önlemekle yükümlüdür. Dolayısıyla **sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğü söz konusudur** ve A'nın ihmali hareketi icrai harekete eşdeğer kabul edilecektir. Sonuç olarak kasten öldürmenin ihmali hareketle işlenmesi suçu bakımından fiil unsuru gerçekleşmiştir.
- **Olası kast** durumunda suçun kanuni tanımında yer alan unsurlardan birinin somut olayda gerçekleşebileceği öngörülmesine rağmen, kişi fiili işlemektedir. Diğer bir deyişle, fail unsurların meydana gelmesini kabullenmektedir. Olayda A, C'nin havuza girmesinin sağlığı bakımından sıkıntı yaratabileceğini öngörmüşse de, aklı başına gelmesi için bir müdahalede bulunmamıştır. Burada kişinin ölüm bakımından olası kastla hareket ettiğinin kabul edilmesi gerekmektedir.
- **Yaş küçüklüğünün** kişinin kusuruna etkisi, kişinin yaşına göre değişmektedir. TCK'da yaş küçüklüğü bakımından üç farklı grup oluşturulmuştur. Buna göre; birinci grup; oniki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. İkinci grup; Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanların işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur. Üçüncü grup; Fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında kişinin işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmiş olup olmadığına bakılmaksızın her halükarda suçun cezasında belirli bir oranda indirim yapılır.
- Olayda A, 17 yaşında olup, üçüncü grup yaş küçüklerine girmektedir. Dolayısıyla, A hakkında kişinin işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmiş olup olmadığına bakılmaksızın her halükarda suçun cezasında belirli bir oranda indirim yapılacaktır.

- Burada tartışılması gereken bir başka husus ise **haksız tahriktir**. Haksız tahrikten bahsedebilmek için; Haksız bir fiil bulunmalıdır. Bu haksız fiil hiddet veya şiddetli elem meydana getirmelidir. Suç, hiddet veya şiddetli elem etkisiyle işlenmiş olmalıdır. Suç ilk haksız fiili gerçekleştiren kişiye karşı işlenmiş olmalıdır. Olayımızda C, olay öncesi B'yi görevini yaptığı sırada azarlamış olmasından dolayı haksız tahrik hükümleri B bakımından uygulanacaktır.
- **Teşebbüs**, işlemeyi kast edilen suça elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlanıp elde olmayan sebeplerle suç tamamlanamazsa söz konusu olur. Suça teşebbüs durumunda suçtan meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre cezada belli bir oranda indirim yapılır.
- Olayda C'nin ölüm neticesi A'ya objektif olarak isnad edilmeyecek ve A, sorumluluğu teşebbüs bakımından devam edecektir. Öncelikle ihmali suçlara teşebbüsün mümkün olup olmadığı tartışılmalıdır. Doktrinde bir görüşe göre ihmali davranışlarla işlenen suçlara teşebbüs mümkün değildir. Bu görüşten hareket edildiğinde, A'nın ihmali davranışla öldürmeye teşebbüsten değil, ortaya çıkan neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralanma neticesinden sorumlu tutulması gerekmektedir. Fakat doktrinin çoğunluğu ve kanımızca görünüşteki ihmali suçlara teşebbüsün mümkün olacağını kabul edilmektedir.
- İkinci Olarak A'nın olası kastla hareket ettiğinin kabulü halinde olası kastla işlenen suçlara teşebbüsün mümkün olup olmadığının tartışılması gerekir. Burada ikili bir ayrım yaparak konuyu incelemek gerekecektir. Birinci görüşe göre olası kastta sorumluluk neticeye göre belirlenir. Bu kabulden hareketle olası kastla işlenen suçlarda, failin ancak neticenin gerçekleşmesi halinde sorumlu tutulabileceği kabul edilmektedir. Bu görüşe göre, olası kastla işlenen suçlarda neticenin gerçekleşmemesi halinde kişinin teşebbüsten dolayı sorumlu tutulması sorumluluk alanını gereğinden fazla genişletecektir. Ayrıca, kişinin belirli bir neticeye yönelik kastı bulunmadığından olası kastla işlenen suçlarda teşebbüsün mümkün olmadığı da bu kapsamda ileri sürülmektedir.
- Bizim de katıldığımız ikinci görüşe göre ise, kanun koyucu "kast" ifadesini kullanırken doğrudan kast ya da olası kast şeklinde bir ayrım yapmamıştır. Dolayısıyla da olası kastla işlenen suçlar hakkında da teşebbüs hükümleri uygulanabilecektir. Dolayısıyla olayımızda olası kastla hareket eden A, teşebbüsten sorumlu tutulacaktır.
- Olayda D'nin **iştirak statüsü bakımından** müşterek faillik, azmettirme ve yardım etmenin tartışılması gerekmektedir. Müşterek fail olabilmek için birlikte suç işleme kararının bulunması ve suçun icra hareketlerinin birlikte gerçekleştirilmesi gerekirken, azmettirme de, kişi aklında suç işleme kararı olmayan bir kişinin bu kararı almasını sağlamasıdır. Yardım etmede ise, kişi suçun icrasını kolaylaştırıcı bir takım hareketlerde bulunmaktadır.
- Olayda A ve B, C'nin havuza gireceği sırada müdahale etmemeleri hususunda birlikte karar vermiş ve suçun icra hareketi olan müdahale etmemeyi birlikte yapmış olsalar da, **özgü suçlarda,** kişinin müşterek fail olarak kabul edilebilmesi için, o suç için gerekli olan niteliğe sahip olması gerekir. Olayda her ne kadar suçun işlenmesinde birlikte hareket edilse de, **B'nin havuza bir kişinin girmemesi hususunda herhangi bir yükümlülüğü söz konusu değildir.** Dolayısıyla B, müşterek fail olarak kabul edilemeyecek, ancak **azmettiren veya yardım eden** olarak sorumlu olacaktır.
- B, C'yi uyarmaya gitmeye hazırlanan A'yı kolundan tutmuş ve söylediği "bu adam sabah beni azarlayan müşteri, bırak havuza girsin de aklı başına gelsin" ifadesi ile aklında suç işleme kararı olmayan A'nın C'ye müdahale etmeyerek suç işlemesini sağlamıştır. Dolayısıyla B'nin **azmettiren** olarak sorumlu olması gerekmektedir.
- Olayda azmettirilen A'nın çocuk olmasından dolayı B'ye verilecek ceza arttırılacaktır.
- **Hapis Cezasının Ertelenmesi (TCK m.51)**

– İşlediği suçtan dolayı **iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına** mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir. Bu sürenin üst sınırı, fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır.
– Ancak, erteleme kararının verilebilmesi için kişinin; Daha önce **kasıtlı** bir suçtan dolayı **üç aydan fazla** hapis cezasına mahkûm edilmemiş olması,
– Suçu işledikten sonra yargılama sürecinde gösterdiği pişmanlık dolayısıyla tekrar suç işlemeyeceği konusunda mahkemede bir kanaatin oluşması, gerekir.

– Cezanın ertelenmesi, mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi koşuluna bağlı tutulabilir. Bu durumda, koşul gerçekleşinceye kadar cezanın infaz kurumunda çektirilmesine devam edilir. Koşulun yerine getirilmesi halinde, hakim kararıyla hükümlü infaz kurumundan derhal salıverilir.

– Cezası ertelenen hükümlü hakkında, bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak üzere, bir denetim süresi belirlenir. **Bu sürenin alt sınırı, mahkûm olunan ceza süresinden az olamaz.**
– Mahkeme, hükümlünün kişiliğini ve sosyal durumunu göz önünde bulundurarak, denetim süresinin herhangi bir yükümlülük belirlemeden veya uzman kişi görevlendirmeden geçirilmesine de karar verebilir.

– Hükümlünün denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklere, hakimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi halinde; **ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir.**
– Denetim süresi yükümlülüklere uygun veya iyi halli olarak geçirildiği takdirde, **ceza infaz edilmiş sayılır.**

1. a) Hapis cezası ertelenen kişinin denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemesi durumunda, ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar verilecektir. Denetim süresi, kişinin aldığı cezadan aşağı olmamak üzere 1 yıldan az 3 yıldan fazla olmayacaktır. Olayda verilen bilgide A'nın ertelenen cezasının 2 yıl olduğu ifade edildiğinden denetim süresinin en az iki yıl olduğu kabul edilecektir. Olaydaki suç, ertelemeden 1 yıl sonra işlenmiştir. Buna göre suçun denetim süresi içinde işlenmiş olmasından dolayı mahkemenin ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar vermesi gerekmektedir.
1. b) A'nın işlemiş olduğu ikinci suç ihmali hareketle kasten öldürme suçudur. A 18 yaşından küçüktür, dolayısıyla A'nın alacağı hapis cezasının ertelenebilmesi için bu cezanın 3 yıldan az olması gerekmektedir. Bu suçun cezasının 3 yıldan az olması (A'nın şahsına bağlı bazı indirim nedenleri söz konusu olsa da) pek mümkün gözükmemektedir. Dolayısıyla ertlemeye ilişkin diğer şartlar mevcut olsa bile, A hakkında tekrardan erteleme kararı verilmesi mümkün değildir.

OLAY II

- A, C ve D'nin B'ye ait elması almak amacıyla anlaşmaları ve D'nin K'nin evi üzerinden B'nin evine geçmesi, ancak D'nin B'nin ölümüne neden olarak pırlantayı alması **Hırsızlık ve Yağma (TCK m. 142 ve m.148)** suçları bakımından değerlendirilebilir.
- Hırsızlık suçunun fiil unsurunu, taşınır bir malı zilyedinin rızası bulunmaksızın bulunduğu yerden almak oluşturur. Bulunduğu yerden almak, malın zilyedin hakimiyet alanından çıkarılıp failin tasarruf sahasına sokulmasıdır.

- Yağma suçunun fiil unsurunu kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslime veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılma oluşturmaktadır.
- Olayda D, B'nin evine hırsızlık yapmak amacıyla girmiştir. Pırlantayı bulunduğu yerden almış ancak henüz zilyedin hakimiyet alanından çıkarıp kendi tasarruf alanına sokamadan, B uyanmış ve elinde silahla D'ye müdahale etmek istemiş, fakat D, henüz hırsızlık suçu tamamlanmadan, pırlantayı alabilmek için bıçakla B'yi korkutarak tehditte bulunmuş, bunun da ötesinde cebirle B'nin ölümüne neden olmuştur. Bu itibarla, başlangıçta hırsızlık suçunun icrasına başlanmış olmakla birlikte, tehdit ve cebirle (yaralamayla) birlikte suç yağmaya dönüşmüştür. Yağma suçunun fiil unsuru gerçekleşmiştir. Yağma suçu bünyesinde hırsızlık suçunu da barındıran **bileşik suç** niteliğinde olduğundan incelemeye sadece yağma suçu bakımından devam edilmelidir.
- **Zilyetlik faile geçmemiştir.** Pırlanta tam manasıyla hakimiyetlerine girmeden polis tarafından yakalanmışlardır. Bu anlamda fiil **teşebbüs aşamasında** kalmıştır.
- Olayda D bakımından meşru savunma tartışması yapılabilir. Meşru savunma için kişinin gerek kendisinin gerek başkasının bir hakkına yönelik olarak gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan bir haksız saldırıyı o anda hal ve koşullar ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen bir fiilin varlığı gerekir.
- Olaya bakıldığında her ne kadar D'nin hayatına ve vücut bütünlüğüne yönelik olarak B tarafından gerçekleşmesi muhtemel bir saldırı olsa da bu saldırının haksız olduğundan söz edilemez. Zira bizatihi D'nin kendisi, B'nin malvarlığı hakkına yönelik bir haksız saldırı içerisindedir. Dolayısıyla B'nin kendisinin D'ye karşı meşru savunma içerisinde olduğu belirtilebilir. Meşru savunmaya karşı meşru savunma hali söz konusu olamaz.

Kişilerin iştirak statüleri sırasıyla ele alınmalıdır.

A bakımından:

- A, en başta azmettirendir. Nitekim değerli pırlantayı çalmak isteyen A, bu isteğini arkadaşı C'ye anlatır ve C'nin vesilesiyle tanıştığı D ile birlikte hırsızlık suçunu işleme kararı almalarına yol açar. Bu anlamda hem C hem de D'ye suçu işleme birlikte işlemeleri yolunda karar oluşmasına neden olmuştur.
- A aynı zamanda hırsızlık suçunun müşterek faili olabilir. Zira diğer kişilerle birlikte karar almış, aynı zamanda K'nin evinde bekleyerek fiilin icrası esnasında D'nin yanında beklemiştir. Buna karşılık A'nın K'nın evinde beklemesinin zorunlu bir katkı olmadığı belirtilebilirse bu defa yardım eden olduğu sonucuna da ulaşılabilir.

C bakımından:

- Öncelikle A'ya K'nın evinden B'nin evine girebileceklerini belirterek A'ya yol göstermiş ve manevi anlamda yardım eden konumuna erişmiştir. Bunun dışında C, A'yı D ile tanıştırarak yine yardım eden konumuna yerleşmiştir. Keza C'nin D'ye bıçak vermesi de araç sağlamak suretiyle maddi yardım olarak nitelendirilebilir.
- Ancak en önemlisi C de tıpkı A gibi diğer kişilerle birlikte karar almış, aynı zamanda K'nin evinde bekleyerek fiilin icrası esnasında D'nin yanında beklemiş olduğundan müşterek fail olacaktır.
- Ancak bir kimsenin işlenen bir fiilde hem şerik hem fail olması durumunda **failliğin şerikliğe asliliği kuralı** devreye girer. Bu anlamda C, sadece müşterek fail olarak sorumlu tutulur.
- Buna karşılık C'nin K'nın evinde beklemesinin zorunlu bir katkı olmadığı belirtilebilirse bu defa yardım eden olduğu sonucuna da ulaşılabilir. Bu durumda da bir kimsenin birden fazla yardım etme hareketini gerçekleştirmesi durumunda bir defa yardım etme söz konusu olacak olup bu durum TCK md. 61 kapsamında cezasının belirlenmesinde değerlendirilecek bir husustur.
- K, evini açarak maddi anlamda yardım etme örneğini göstermiştiri

- Şerik, **bağlılık kuralı gereğince** hem şeriklik hareketi bakımından hem de failin işlediği suç bakımından kasten hareket etmelidir. Eğer fail, şerikin kast ettiğinden daha fazlasını gerçekleştirmişse bu durumda sınırın aşılmasından söz edilecektir.
- Sınırın aşılması, niceliksel ve niteliksel sınırı aşımı şeklinde tezahür edebilir. İşlenen suçun, kast edilen suçtan başka bir suç olması durumunda niteliksel aşım söz konusu olacakken işlenen suçun kast edilen suçun ağırlaşmış hali yahut da nitelikli hali olması durumunda niceliksel aşma söz konusu olacaktır. Olayda hırsızlık suçu, yağma suçuna dönüştüğü için niteliksel aşımdan bahsedilecektir.
- Nitelik yönünden sınırın aşılması durumunda işlenen suç yönünden kural olarak şerikin sorumluluğu söz konusu olmayacaksa da işlenen bu suç yönünden şerikin **olası kastının bulunması** durumunda şerikin sorumluluğu devam edecektir. Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, sonucu kabullenerek fiili işlemesi olası kasttan bahsedilir.
- Olayda C tarafından D'ye hırsızlık suçunu işlemesi istenirken bıçak verilmesi, esasında suçun yağmaya dönüşmesi bakımından C'nin ve keza bu olayın A'nın da önünde gerçeklemesi durumunda A'nın en azından olası kastlarının olduğunu gösteremeye yeterli olabilir. Bu durumda olayda A ve C'nin yağma suçuna yardım eden olarak sorumluluklarından bahsedilebilir.
- Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suça ait ceza ile cezalandırılır. **Gönüllü vazgeçme, cezayı kaldıran şahsi bir sebeptir.**
- Olayda K'nin gönüllü bir şekilde vazgeçtiğinden bahsedilecek olsa da gönüllü vazgeçmeden faydalanabilmesi için suçun işlenmesini yahut da neticenin gerçekleşmesini önlemeye yönelik olarak elinden gelen tüm çabayı göstermesi gerekir. K'nin A ve C'ye evinden çıkmalarını istemelerinin yanında polise haber vermesi de bu çabayı göstermektedir.
- Ancak iştirak halinde gönüllü vazgeçmede gönüllü vazgeçen suç ortağının çabalarının dışında bir nedenle suçun işlenmemesi halinde de yine bu suç ortağının gönüllü vazgeçmeden yararlanacağı kabul edilmiştir. O halde A, D ve C'nin suçu tamamlayamamalarının olay yerinden E'nin arabalarının lastiğini indirmesi nedeniyle kaçamayıp polise yakalanmalarının neden olmasının bir önemi olmayacak ve K, gönüllü vazgeçemeden yararlanabilecektir.
- Bu noktada K'nin gönüllü vazgeçme durumu, gönüllü vazgeçmenin cezayı kaldıran şahsi sebep olması nedeniyle bağlılık kuralı gereğince diğer suç ortaklarına sirayet etmeyecektir.
- D'nin fiili silahla işlemesi durumunda söz konusu olan nitelikli unsurun diğer suç ortaklarına sirayet etmesi söz konusu olabilir. Şeriklik konumunda iseler sirayetin failden şerike olması nedeniyle faildeki nitelikli unsurun şerike sirayet etmesinden söz edilebilecektir. **Ancak sirayet için şeriklerin de faildeki nitelikli unsurdan haberdar olmaları, yani söz konusu nitelik unsur bakımından kasıtlı olarak hareket etmiş olmaları gerekir.** Nitekim D'ye bıçağı veren kişinin C olması bıçağın fiilin işlenmesi esnasında kullanılabileceğine dair bir öngörünün ve hatta kabullenmenin söz konusu olduğunu gösterebilir.

İçtima

- *Bileşik Suç:* Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Hırsızlık ve cebir suçları, yağma suçunun unsurunu oluşturmaktadır. Olayda, bileşik suç olan yağma suçu gerçekleştiğinden, ayrıca hırsızlık veya cebirden dolayı cezalandırma yoluna gidilmeyecektir.
- İçtima kapsamında B'nin ölmesi, yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden olduğundan ayrıca yaralamaya ilişkin hükümler uygulanacağından gerçek içtima kuralı geçerli olup bu kapsamda hem yağma hem de NSAY(Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama)'dan hüküm kurulacaktır.

Olayın 2. Kısmına geçecek olursak;

- B'yi silahlı olarak gören D elindeki bıçağı yaklaşmaması için B'ye doğru sallamaya başlamasına rağmen D'nin üzerine doğru hamle yapan B kalbine saplanan bıçak darbesi nedeniyle ölmesi **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Kasten Yaralama Suçu** bakımından değerlendirilebilir.
  .

- NSAY bakımından ise kast edilen fiil esas alınmalıdır. Olayda kast edilen fiilin yaralama olduğu dikkate alınmalıdır. O halde başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan her türlü davranış, bu suçun fiil unsurunu oluşturabilir. Olayda D'nin bıçağı B'ye doğru sallaması fiil unsurunu oluşturmaktadır.
- Olayda ağır netice olarak ölüm meydana gelmiştir. Kişinin bu ağır neticeden sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından **en azından taksirle hareket etmesi** Kendisine doğru atılan B'nin kalbine bıçağın saplanabileceği öngörülebilir olsa da D'nin bu durumu kabullendiğine dair bir ifade bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu ağır netice bakımından en fazla bilinçli taksirinin olduğu söylenebilir. Zaten ağır netice açısından olası kastının varlığı sonucuna ulaşılmış olsaydı bu defa ağır netice olan ölüm, kanunda ayrı bir suç olarak düzenlendiğinden doğrudan doğruya olası kastla öldürme suçuna gidilirdi.
  – Olayda **şerikler açısından niteliksel sınırın** aşılması söz konusu olup yağma kapsamında mağdura uygulanan cebrin ölüm neticesine sebebiyet verebileceği öngörülebilir olsa bile şerikler tarafından kabul edilebilecek bir netice değildir. Bu kapsamda bağlılık kuralı gereğince şeriklerin ağır neticeden sorumlu tutulabilmeleri, bu ağır netice açısından en azından olası kastlarının varlığını gerektirdiğinden **NSAY den sorumlu tutulmalarından söz edilemez.** Zaten ölüm neticesi bakımından en azından olası kastlarının bulunması durumunda NSAY den değil, doğrudan öldürmeden sorumluluklarına gidilirdi. **Bunun yanında** Şeriklerin ağır netice bakımından taksirleri varsa ağır neticeden sorumluluklarından söz edilemez. Bu durumda ancak temel netice, hangi suçu oluşturuyorsa o suçtan sorumlu olurlar.
- E'nin, otomobilin dükkanının önüne park edilmesine sinirlenerek lastiklerinin havasını indirmesi *mala zarar verme suçu* bakımından değerlendirilebilir
- Bunun yanında **meşru savunmadan** da söz edilebilir. Olayda A, C ve D'nin B'ye ait pırlantayı çalıp otomobille olay yerinde kaçacak olmaları nedeniyle üçüncü bir kişinin hakkına yönelik gerçekleşmekte olan haksız bir saldırıdan söz edilebilir. İşte bu saldırının E tarafından defedilmesi, en azından durdurulmasından bahsedilebilir.
- Kişinin bu hukuka uygunluk nedenlerinden yararlanabilmesi için söz konusu hukuka uygunluk nedenine sebebiyet veren durumdan haberdar olmalarına gerek yoktur.
- **Haksız tahrik** söz konusu olabilir. Haksız tahrik, kusuru azaltan bir nedendir. Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimsenin cezasından kanunda öngörülen miktarlarda indirim yapılmaktadır. Olayda otomobilin dükkanın önüne park edilmesi, eğer oraya park edilmesi yasaksa haksız bir fiil olarak nitelendirilebilir. Nitekim haksız fiil, suçtan daha geniş kapsamlı olup özel hukuk anlamındaki haksızlıklar bu kapsamda telakki edilebilir. Bu anlamda E'nin haksız tahrikten yararlanması söz konusu olacaktır.

- **Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması (CMK m.231)**
  -Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, **iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası** ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.
  Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

– Sanığın daha önce **kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış** bulunması,
– Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak **yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması**,
– Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, gerekir.

– Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez. Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

-Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Denetim süresi içinde, kişi hakkında kasıtlı bir suç nedeniyle bir daha hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemez.

– Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur. Sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

– Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklere uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, **davanın düşmesi kararı** verilir.
– Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklere aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; **cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine** ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki **hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine** karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.
Olayımıza gelecek olursak A daha önce kasten bir suç işlemiş olduğu için, mahkeme burada hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar veremez. Eğer mümkün olsaydı da, mahkeme böyle bir kararı re'sen veremez, sanığın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul etmesi gerekir.

- D hakkında geceleri infaz kararı, verilmiştir. Buna göre hükmü veren mahkeme veya hükümlü başka yerde bulunuyorsa o yerde buluna aynı derecedeki mahkeme, **altı ay veya daha az süreli** hapis cezasının geceleri infazına karar verebilir. Bu kişiler hakkında koşullu salıverilme kararı uygulanmaz. Bu infaz usulüne uyulmaması durumunda **cezanın baştan itibaren ceza infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir.**

REPORT THİS AD

REPORT THİS AD